

Marina Rossell: «Les cançons suavitzen la tristesa»

La cantautora penedesenca publica el 25è disc de la seva carrera, '300 crits' | Hi combina cançons pròpies i adaptacions de temes francesos molt coneguts

Després de cantar **Moustaki** i d'una primera immersió a les cançons de resistència, **Marina Rossell** s'endinsa ara en les cançons que sonaven durant l'ocupació nazi de França. Són un exemple de resiliència d'un poble que es refugiava en la música per cantar els seus dols, les seves esperances, les seves pors. *300 crits* (Satélite K) combina aquest repertori, adaptat al temps que estem vivint i, per tant, als nostres dols, les nostres esperances i les nostres pors, amb cançons escrites per la cantant penedesenca que segueixen el mateix fil argumental.

Amb més de 45 anys de carrera professional al món com a cantautora, **Marina Rossell** manté intacta la passió, que transforma en música i la manifesta en cada disc. Som a casa seva a punt de fer-li una llarga entrevista per a Enderrock i enderrock.cat i, abans de començar a fer-li preguntes, ens desarma dient que s'ha preparat uns apunts amb tot el que ens vol dir i que després, preguntem. "És una entrevista per a una revista i això queda", es justifica. L'entrevista ja no anirà de la manera que teníem prevista. Aquestes les claus de **Rossell** sobre *300 crits*:

Amb aquest disc busco el rastre de les cançons de la Resistència. Són les cançons que van resistir a l'ocupació nazi. Fa uns anys vaig explorar què passava a Catalunya amb les cançons clàssiques amb un disc que vaig fer quan tenia 40 anys -perquè aquestes coses no es poden fer quan ets molt jove perquè són cançons que demanen que hagis viscut ja un temps; així pots fer-te preguntes-. Amb els *Clàssics catalans* (World Village, 2007) em vaig fer un seguit de preguntes perquè eren les cançons que jo cantava a les caramelles i em preguntava com van néixer, per què es cantaven? Ara he volgut fer un exercici similar amb aquestes cançons. Jo vaig néixer l'any 54, quan encara no feia 10 anys que s'havia acabat la Guerra Mundial i el tema m'interessa molt. He anat a molts camps d'extermini i hi he cantat. He llegit molt sobre aquest tema. Per què? Perquè m'ajuda a comprendre el present. Em vaig plantejar què sonava en aquell moment, què cantava la gent. I sonava, per exemple, 'J'attendrai', que era una cançó d'esperança: 'Jo t'esperaré de nit i de dia, t'esperaré amor meu. Jo t'esperaré fins que no hagis tornat d'aquest llarg hivern, jo t'esperaré'. Les dones esperaven que els homes (pares, marits, germans, fills?) tornessin de la guerra. I què feien els nazis? A Auschwitz posaven aquesta cançó quan anaven a executar algú. El cinisme portat al màxim extrem. Convertien una cançó d'esperança per tallar l'esperança.

I vaig seguir buscant. Quina altra cançó sonava en aquell moment perquè va ser feta just aleshores? 'La mer?', de **Charles Trenet**. En un llibre de memòries de **Jacques Brel** vaig llegir que deia que si no hagués existit **Trenet** no hi hauria hagut tota la generació posterior. I també he posat 'Sous le ciel de Paris' que, amb el permís del **Tero** que és l'adaptador, hi vaig afegir 'd'aquells temps maleïts', que no hi és a l'original. Ja que ho fas en una altra llengua et pots permetre alguna llicència. És una manera de dir-hi la meua conservant-ne l'essència. I molt més tard vaig trobar 'Avec le temps', que és una cançó bestial. No trobo cap altra paraula. Diu 'Amb el temps tot se'n va'. El que més em commou és quan fa referència als seus pares. Quasi que no ho puc dir, em va costar molt gravar perquè em posava a plorar: 'El temps se'n va, és amb el temps que tot se'n va: / la passió i el desig, la tendresa i la veu / dels qui ens deien fluiwet, senzillament humils, /no arribis tard, abriga't bé, no passis fred'. És la imatge dels pares. Ningú mai més no et diu aquestes coses 'no arribis tard', 'no passis fred'. Ja seria massa que t'ho diguessin! Ell explica això per dir que amb el temps no estimes més'. És una cançó brutal, que se n'han fet milers de versions: **Barbara**, **Anne Sophie von Otter** que la fa amb **Brad Mehldau**? És la cançó de les cançons; la que més em va costar de gravar. Totes aquestes cançons em porten a fer aquest disc.

I una mica després hi ha **Edith Piaf**, que tenia 40 anys i que, en aquest context canta: 'No, res de res; / no em penedeixo de res; / ni del bé que m'han fet, / ni del mal... / Tot plegat m'és igual. (?) Ho he pagat, ho he esborrat, oblidat; / tant me fa el que hagi estat'. Aquesta contundència, escombrar-ho tot? Jo en aquest moment també tenia la necessitat de dir això i ella ho ha dit millor que ningú.

I hi ha les meves cançons, que són la meua pròpia resistència. Hi ha una frase de Màrius Torres que sempre m'ha captivat que és 'algun dia arribarà l'hora que explicarà totes les altres' i d'alguna manera ho explica. Jo he buscat un so, una manera? La música, la poesia són arts que et fa veure les coses des d'una altra perspectiva i el porten una esperança. El que et toca el cor t'obre un horitzó. I les cançons suavitzen la tristesa. No la curen però la suavitzen. I al cap de molt temps, quan cantes la cançó et retorna aquella tristesa, però ja és diferent. Hi ha un plaer de la tristesa si l'has pogut superar.

No només busco les paraules sinó també un so. Em barallo amb tothom per aconseguir-ho. Em barallo amb els músics. Són baralles amicals que formen part del procés creatiu. De vegades fem moltes voltes per tornar al mateix punt. I diuen 'això ja ho havíem fet així?' Sí, però hem fet un viatge i ara ja no som els mateixos; som uns altres. Això em va passar, per exemple, a 'No em penedeixo de res'. Amb el **Xavi Lloses** hem buscat un so diferent. Aquest piano callat, que és com si fos amb sordina, però amb uns cotons que fan que tingui un so més atmosfèric. I il·luminar les cançons i donar una altra visió. 'Sota el cel de París' convida a la festa, al goig, a la joia? però era el temps de l'ocupació nazi? Jo m'he imaginat les cançons amb una atmosfera i intento fer-les tal com me les imagino. Cada any em miro la pel·lícula *Es crema París?* (dirigida per René Clement el 1966), que la van fer tots gratis per donar testimoni de què havia passat. Hi són tots els grans actors francesos de l'època. Va anar de molt poc perquè la pólvora ja estava posada sota els ponts. I va ser un alemany, sensible a l'art, que ho va salvar retardant-ho tot.

Jo dono molta importància a les meves cançons, però m'ha interessat molt posar aquestes adaptacions per crear una atmosfera. Són cançons molt boniques, moltes de les quals no s'havien fet mai en català i que em veig capaç de cantar.

L'àlbum porta per títol *300 crits*, que també és el nom d'una de les cançons. '300 crits?', 'Morir d'un llamp?', 'Guardo un dubte?? Ja ho diuen elles mateixes. Són cançons crues i salvatges."